

Sociale veiligheidsanalyse 2022-2023

Er wordt gebruik gemaakt van Kwaliteitsvragenlijst van B&T. Het instrument is een tevredenheidsmeting voor leerlingen op schoolklimaat, onderwijsleerproces en sociale veiligheid.

De metingen hebben plaatsgevonden in november-december van dit schooljaar. De kwaliteitsvragenlijst is t.o.v. vorig(e) schooljaar eerder in het schooljaar afgenomen. Hiervoor is gekozen zodat er eerder in het schooljaar beeldvorming ontstaat over de tevredenheids- en veiligheidsbeleving van onze leerlingen, zodat indien nodig tijdig interventies ingezet kunnen worden.

De vragen van Kwaliteitsvragenlijst van B&T hebben per variant een iets andere vorm om zo goed mogelijk aan te sluiten bij het niveau van de leerlingen. De antwoordschaal loopt van Helemaal niet (1), Niet zo (2) naar Een beetje / soms (3) en Helemaal wel (4).

We hebben ervoor gekozen om de vragenlijsten alleen af te nemen bij de oudere leerlingen in het SO, bij leerlingen uit leerjaar 6, 7 en 8 vanaf leerroute 2/3. Dit in tegenstelling tot vorige metingen, waarbij deze ook werd afgenomen bij jongere leerlingen.

We hebben deze keuze gemaakt omdat we ervaren dat de vragenlijst moeilijk was te beantwoorden voor deze doelgroep en de vragenlijst alleen verplicht is voor de oudste leerlingen in het SO.

In zowel onze onder- en bovenbouw is 1 groep zorg/BAD /leerlingen (leerlingen die uitstromen naar *Belevingsgerichte* of *Activerende Dagbesteding*), net als in ons VSO. Voor deze groep leerlingen is de Kwaliteitsvragenlijst van B&T geen geschikt instrument. Om toch zicht te krijgen op de veiligheidsbeleving bij deze doelgroep is een pilot gestart waarbij een nieuwe observatielijst is afgenomen door onze gedragswetenschapper. Zij maakt gebruik van een observatielijst welbevinden waarin gekeken wordt naar 2 kenmerken; kenmerk A is open/levenslustig versus gesloten/lusteloos en kenmerk B is tevreden/ ontspannen versus ontevreden/gespannen. In de observatielijst staan observatiepunten m.b.t. het kind zelf, het kind in relatie met de groepsleiding en het kind in relatie met andere kinderen.

De school heeft 167 leerlingen. Hiervan zijn 146 leerlingen SO en 21 leerlingen VSO.

De B&T vragenlijst is klaargezet voor 49 leerlingen uit leerjaar 6, 7 en 8 van het SO waarvan 42 leerlingen de vragenlijst hebben beantwoord, wat overeenkomt met een responspercentage van 85,7%. Dit percentage is te verklaren doordat de vragenlijst ook was klaargezet voor een aantal leerlingen uit onze zorg/BAD/leerlingenpopulatie. Zij hebben deze vragenlijst niet kunnen maken omdat dit geen passend instrument is voor deze doelgroep.

De vragenlijst is door de leerlingen onder begeleiding van de intern begeleider gemaakt, zodat deze kon observeren en extra uitleg kon bieden waar nodig.

In vergelijking met de externe benchmark, de gemiddelde ZML-school, heeft locatie De Ruimte op de vragenlijst een significant hogere score op alle domeinen.

De gemiddelde itemscore op schoolklimaat is 3.7, de gemiddelde score op onderwijsleerproces is 3.8 en de gemiddelde score op sociale veiligheid is 3.4.

Schoolklimaat

Op de volgende punten: 'vind je het leuk op school', 'ben je blij met wat je leert op school', 'vind je de regels duidelijk', 'speel je graag met andere kinderen op school' en 'zijn de juffen en meesters aardig' scoren we 0.3 boven de benchmark. Op de punt 'heb je het naar je zin in de klas', scoren we 0.5 boven de benchmark.

Op het onderdeel 'helpt jouw juf of meester bij het oplossen van ruzies', scoren we 0.4 hoger vergeleken met de benchmark.

Onderwijsproces

Op het onderdeel 'ben je blij met wat je leert' scoren we 0.3 boven de benchmark. Bij de vragen 'ben je blij met de uitleg van de juffen en meesters' en 'helpt de juf of meester jou goed als je iets vraagt', scoren we 0.4 hoger dan de benchmark. Bij het punt 'vertelt de juf of meester duidelijk als je iets goed hebt gedaan', scoren we 0.2, wat overeenkomt met de benchmark.

Sociale veiligheid

Op het onderdeel 'ik word gepest door andere kinderen' scoren we 0.3 boven de benchmark. Op de vraag 'ik word via internet gepest door kinderen van school' scoren we 0.5 boven de benchmark. Op de items 'andere kinderen doen mij expres pijn' en 'ik ben bang voor andere kinderen' scoren we 0.2, wat overeenkomt met de benchmark. Op het punt 'andere kinderen doen expres gemeen tegen mij' scoren we 0.0, wat tevens overeenkomt met de benchmark.

Opvallende punten waarmee de afdeling aan de slag gaat of wat verder onderzoek verdient

Uit begeleidingsverzoeken, onderzoeksverzoeken en observaties in de BAD-groepen blijkt dat er breed vragen liggen op veiligheidsbeleving van leerlingen en volwassenen vanwege externaliserend gedrag van enkele leerlingen. Dit willen we nader onderzoeken met de gedragswetenschapper waar adviezen uit zullen volgen. De toepassingen Contact gericht Spelen en Leren (CSL) en Floorplay worden hierin meegenomen. Het vorig jaar gegeven advies om Floorplay in te zetten, sluit hier naadloos op aan en blijft als speerpunt staan.

B) Opbrengst

- Hoe heeft de evaluatie plaatsgevonden en met welke betrokkenen (waarom deze keuze?), wat levert dit op?

De resultaten van de vragenlijst worden in januari/februari van het huidige schooljaar besproken in de stuurgroep en kernteams. Op basis hiervan worden er klassenbezoeken georganiseerd en worden zo nodig interventies gedaan. Onderwerpen zouden kunnen zijn: spelbegeleiding en het geven van positieve feedback (complimenten).

Verklaring

De uitkomsten van de vragenlijsten geven een positief beeld over het schoolklimaat, onderwijsproces en sociale veiligheid. De inzet van de methode Beste Vrienden en het gespreid buitenspelen hebben een goede invloed op bovenstaande zoals ook al eerder was aangegeven. De inzet en naleving van de methode Beste Vrienden zit inmiddels in een borgingsproces, waarbij we kunnen stellen dat dit een vast onderdeel is van ons onderwijsprogramma. Voorgaand schooljaar werd een aantal leerlingen uit de structuurgroep als onveilig aangemerkt door andere leerlingen. Door o.a. het aangepaste buitenspeelrooster is dit niet meer aan de orde. Zo ook door natuurlijke uitstroom van schoolverlaters met wat stoer externaliserend gedrag wordt het buitenspeelklimaat veiliger ervaren.

Rots en Water is een preventieve aanpak waarbij wordt gewerkt aan het bevorderen van een positieve ontwikkeling van sociale en emotionele competenties en het voorkomen of verminderen van problemen op interpersoonlijk domein. De leerlingen worden zich meer bewust van zichzelf en hun eigen rol binnen de groep, wat bijdraagt aan een veilig schoolklimaat. De lessen zijn vast onderdeel van ons schoolaanbod en worden aangeboden door de werkgroep en/of door de fysiotherapeut. Dit aanbod is niet geschikt voor de BAD populatie.

Het gehele team heeft in 2021 de basiscursus over de methodiek Geef me de 5 gevolgd. Deze aanpak richt zich op de 5 pijlers om autisme beter te begrijpen, waarbij positief contact en basisrust creëren centraal staan en waar problemen beter kunnen worden opgelost en de ontwikkeling wordt bevorderd. De werkwijze van Geef me de 5 wordt steeds beter nageleefd, wat een positieve bijdrage

levert aan op de sociale veiligheid en het onderwijsproces. Omdat veel leerlingen van onze school baat hebben bij deze aanpak, wordt er nog steeds geïnvesteerd in nascholing. De autisme werkgroep (PLG) is een actieve werkgroep die nieuw en langer zittend personeel meeneemt in deze werkwijze. Tevens wordt er dit schooljaar ook een externe scholing aangeboden.

Dit schooljaar is gestart met het voeren van driehoeksgesprekken, waarbij we de leerlingen een stem willen geven. Leerlingen mogen in de eerste periode van het schooljaar met hun ouders op gesprek komen bij de groepsleiding. De leerling staat hier centraal en mag (indien dit lukt) zelf aangeven wat voor hem/haar belangrijk is en wat hij/zij graag wil leren. Dit draagt bij aan een goed onderwijsproces, waarbij de leerling zich gezien en gehoord voelt. De driehoeksgesprekken zijn mogelijk gemaakt voor de gehele school, voor alle leerlingen in alle groepen.

Bim, bewegen in muziek, is een lichaamsgerichte methode met instrumentale muziek waarin een open muziekbeleving bijdraagt aan de algehele ontwikkeling; de emotionele, sociale, cognitieve, motorische, zintuiglijke en muzikale ontwikkeling. Dit schooljaar is er door de inzet van NPO gelden meer mogelijkheid om deze methode bij meer leerlingen aan te bieden, wat bijdraagt aan een positief leer- en schoolklimaat. In de BAD groepen is er geïnvesteerd in wekelijks/tweewekelijks muziekbeleving in de klas, wat bijdraagt aan meer ontspanning en plezier. Daarnaast ontvangen enkele leerlingen individuele muziektherapie van een externe vaktherapeut.

Voor de BAD-populatie zijn er open observaties gedaan door de gedragsdeskundige. Daaruit kwam naar voren dat in elke groep leerlingen aanwezig zijn met een sociaal emotionele ontwikkeling die veel individuele aandacht behoeft. Deze leerlingen zitten nog in de eerste socialisatie en eerste individuatiefase op verschillende gebieden en zijn nog in hoge mate afhankelijk van individuele nabijheid. Daarbij is regelmatig sprake van regulatieproblematiek wat bedreigend kan zijn voor medeleerlingen en medewerkers. Dit zijn blijvende aspecten van leerlingen, waarop de school en medewerkers goed moeten leren acteren.

- Hoe is/wordt de uitslag gecommuniceerd naar de ouders

Door de schoolleiding worden meest recente resultaten tevredenheidsonderzoeken in schoolgids gedeeld met oudertevredenheid en medewerkerstevredenheid.

C) Aanpak

- Wat is de aanpak op dit punt of deze punten (ten aanzien van beleid op sociale veiligheid) op korte termijn

Advies:

School brede waarden [GROEI naar zelfstandigheid en autonomie, EIGENHEID en plezier & VEILIGHEID in weerbaarheid] zijn helder bepaald en creatief vormgegeven, gevisualiseerd in de algemene ruimte. Borging blijft belangrijk, waarbij ook op de nieuwe locatie deze schoolbrede waarden zichtbaar dienen terug te komen.

Met de aankomende verhuizing in de meivakantie is aandacht nodig voor de veranderende situatie, veel van onze leerlingen hebben moeite met veranderingen. We zijn extra alert op busvervoer, aangezien in hetzelfde gebouw leerlingen van Nexus zitten en onze leerlingen kwetsbaar zijn.

Met oog op de nieuwbouw wat al een enorme impact heeft op onze leerlingen, wordt er een interne risicoanalyse gemaakt, waarbij het personeel gevraagd wordt punten aan te dragen wat de veiligheid nog meer kan vergroten voor onze leerlingen.

Hoewel de aanpak van Geef me de 5 een positief effect heeft op onze leerlingen, willen we ons ook verder gaan verdiepen in psychologische principes die mogelijk ons gedragsrepertoire kunnen uitbreiden op het gebied van omgaan met moeilijk verstaanbaar (autistisch) gedrag op laag niveau. De wens is om de schoolpsychologen te scholen in moeilijk verstaanbaar gedrag bij lager functionerend autisme, zodat zij nog specifiek gericht interventies kunnen inzetten bij leerlingen met dit gedrag. Een volgende stap zou zijn om een informatieve bijeenkomst te organiseren voor leerkrachten, zorg-onderwijsassistenten en intern begeleiders van de BAD groepen met als doel uitwerken van gezamenlijke aanpak in doorgaande lijn.

Een aantal leerlingen krijgt vanuit de thuissituatie Contactgericht Spelen en Leren (CSL) aangeboden. Deze methode kan handvatten geven om de leerling met autisme doelgericht te stimuleren op verschillende ontwikkelings-domeinen. Een introductie in de vorm van een informatieve bijeenkomst wordt georganiseerd voor het BAD kernteam.

Floorplay is ook een manier gericht op contact maken middels spel. De inzet van Floorplay mogelijk maken voor leerlingen die dat nodig hebben. Visie ontwikkelen en schoolbrede deskundigheidsbevordering op dit gebied blijft wenselijk.

De koppeling ZIEN-Parnassys draait dit schooljaar extern. De manier van werken wordt herkend, echter zijn we niet tevreden over de beperkte handelingssuggesties. We zijn nog zoekend naar een meer passend instrument. Dit punt komt terug op het Heliomare vakgroepoverleg van de intern begeleider. Tevens is Adriëtte Tervoort gevraagd om op dit onderdeel mee te denken.

Op basis van resultaten van ZIEN wordt door groepsleiding Groepsplan Gedrag gemaakt om problemen in het klimaat en groepsdynamiek te voorkomen (niv 1) of op in te spelen (niv 2 en 3). (School)psycholoog/intern begeleider wordt om ondersteuning gevraagd door groepsleiding waar nodig.

Dit schooljaar zullen we verhuizen naar een andere locatie waar de wens is uitgesproken om Stilteluisjes een centrale plek te geven op de leerpleinen. Een eenduidige werkwijze afstemmen, beleid hierop schrijven en collega's hierover informeren is belangrijk. Tevens is het advies na te denken over oplossingen hoe te handelen wanneer leerlingen even niet in de klas kunnen zijn vanwege externaliserend of overprikkeld gedrag. Nagaan welke mogelijkheden de school kan bieden hierin.

Schoolbreed thema Verhuizen inzetten waarbij we de kinderen zo goed mogelijk voorbereiden op de schoolverhuizing.

Op basis van de open observaties van dit schooljaar is het idee om de sociaal emotionele niveaus (volgens Dosen) en mate van adaptief gedrag (ABAS) beter in kaart te brengen bij de BAD-populatie. Dit is een meerjarenplan aangezien dit veel arbeidsinzet vergt.

Geef me de 5 – aanpak wordt schoolbreed geborgd door de werkgroep Autisme.

D) Iets wat je noodzakelijk nog wil toevoegen?

Pilot observatie instrument voor onze BAD populatie.